Vergaderjaar 2026-2027

22 718 **OVSE-Assemblée**

Nr. 64

Verslag van de Herfstvergadering
Vastgesteld 25 november 2026

1. Inleiding

De OVSE Parlementaire Assemblee hield haar 24e Herfstzitting in Andorra la Vella van 7 tot en met 9 oktober 2026. De delegatie bestond uit de Eerste Kamerleden **Karimi** (delegatieleider), **Fiers** (beiden PRO), **Dittrich** (D66) en het Tweede Kamerlid **Van Ark** (CDA). Meer dan 170 parlementsleden uit 49-deelnemende staten waren bijeengekomen voor de conferentie die in het teken stond van het versterken van het multilateralisme, het vergroten van de energiesoevereiniteit en het beschermen van mensenrechten in het digitale tijdperk. Op de laatste dag vond het Mediterraan Forum plaats. En marge van de conferentie kwam de ad hoc commissie migratie onder leiding van Farah Karimi bijeen en vond een Side Event plaats inzake mensenhandel die medegeorganiseerd was door de Nederlandse delegatie.

2. Plenaire vergadering

Pere Pons (Spanje), President van de OVSE PA opende de herfstzitting op 7 oktober met de opmerking dat de deelnemende staten nog steeds in staat zijn om rond dezelfde tafel plaats te nemen en met elkaar in dialoog te gaan, reden tot hoop geeft. Tegelijkertijd onderstreepte hij dat die dialoog tot concrete resultaten moet leiden. “Dialoog mag geen leeg begrip worden. Zij moet dienen om conflicten te voorkomen, onze beginselen te verdedigen en, bovenal, het leven van mensen te verbeteren,” aldus Pons. “Het antwoord op deze crisis kan niet minder multilateralisme zijn. Het moet juist méér zijn. Het kan niet minder internationaal recht zijn. Het moet een striktere naleving daarvan zijn. En het kan niet minder dialoog zijn. Dialoog is geen teken van

zwakte. Het is het eerste instrument voor vrede." Pons herhaalde de steun van de Assemblee voor de soevereiniteit, onafhankelijkheid en territoriale integriteit van Oekraïne. Hij benadrukte dat het streven gericht moet blijven op een rechtvaardige en duurzame vrede, gebaseerd op het internationaal recht en waarbij Oekraïne een stem heeft. In verband met 7 oktober stond hij ook stil bij de aanvallen van Hamas en de gijzeling van mensen, die hij veroordeelde. Daarbij benadrukte hij dat de bescherming van burgers geen uitzonderingen kent, dat ook Palestijnse burgers moeten worden beschermd en dat het internationaal recht moet worden nageleefd.

OVSE-secretaris-generaal Feridun H. Sinirlioğlu benadrukte het belang van het voortzetten van de diplomatieke dialoog in een tijd van oplopende spanningen en een toenemend risico op escalatie in Europa. "Onze bijeenkomst vandaag in Andorra herinnert ons aan de blijvende belofte van de OVSE: dat alle landen in onze regio, ongeacht hun omvang, belang hebben bij de veiligheid van Europa en hun stem kunnen laten horen. Dit is de essentie van het consensusbeginsel en van de inclusieve dialoog, die de basis vormen van de OVSE."

De voorzitter van het Andorrese parlement, Carles Enseñat Reig, heette de parlementariërs welkom in het Prinsdom en benadrukte de bijdrage die kleine staten kunnen leveren aan internationale samenwerking. "Ik wil graag de rol van kleine staten binnen het OVSE-gebied benadrukken. Noch de omvang van het grondgebied, noch het inwonertal zou bepalend moeten zijn voor het gewicht van de stem van een land of voor zijn vermogen om bij te dragen aan het algemeen belang," aldus Enseñat Reig. "Kleine staten kunnen fungeren als bruggen voor dialoog en zich sterk maken voor een multilateralisme waarin ieder land meetelt. De kracht van de internationale gemeenschap wordt niet alleen bepaald door haar middelen of macht, maar ook door de mate waarin zij vasthoudt aan de beginselen die zij gezamenlijk heeft onderschreven."

In de eerste sessie over multilateralisme sprak Juli Minoves Triquell, rector van de Universiteit van Andorra en voormalig minister van Buitenlandse Zaken en Gilbert Saboya Sunyé, eveneens voormalig minister van Buitenlandse Zaken van Andorra. Zij benadrukten het belang van internationaal recht, dialoog en parlementair toezicht bij het herstellen van vertrouwen,

juist voor een klein land als Andorra. Dit is ook het motto van Andorra: samen staan we sterk, alleen zijn mensen kwetsbaar. OVSE PA-vicevoorzitter en Speciaal Vertegenwoordiger voor de Zuidelijke Kaukasus Luis Graça (Portugal) onderstreepte de rol van parlementaire diplomatie bij het bevorderen van vrede en verzoening, in het bijzonder tussen Armenië en Azerbeidzjan en in Georgië.

De tweede sessie richtte zich op het versterken van energiesoevereiniteit door diversificatie, efficiëntie, duurzaamheid en de bescherming van kritieke infrastructuur. De hoofdsprekers Béatrice Bigois, uitvoerend directeur bij Électricité de France, de Amerikaanse senator Sheldon Whitehouse, OVSE PA-vicevoorzitter Mykyta Poturaiev (Oekraïne) en ambassadeur Bakyt Dzhusupov, coördinator van de economische en milieuactiviteiten van de OVSE, gingen in op de diversificatie van de energievoorziening, de economische en veiligheidsgevolgen van klimaatverandering, de Russische aanvallen op de energie-infrastructuur van Oekraïne en het belang van regionale samenwerking.

Boris **Dittrich** benadrukte het belang van samenwerking tussen lidstaten voor energiezekerheid, de rol van de assemblee als multilaterale organisatie in het beïnvloeden van nationaal beleid en de veilige werkomgeving van OVSE-medewerkers om uitvoering aan het werk van de organisatie te geven. Hij herinnerde iedereen in de zaal aan de drie OVSE-medewerkers Dmytro Shabanov, Maksym Petrov en Vadym Golda, die vier jaar en drie maanden geleden werden gearresteerd terwijl zij voor de OVSE werkzaam waren binnen de factfindingmissie in Oost-Oekraïne. “Ik doe een dringend beroep op u allen om de online petitie op de OVSE PA-website te ondertekenen en uw regeringen op te roepen hun onmiddellijke vrijlating te eisen,” aldus Dittrich.

In de derde sessie werd gesproken over het beschermen van kwetsbare bevolkingen in het digitale tijdperk. De hoofdsprekers professor Ulises Cortés van de Polytechnische Universiteit van Catalonië en het Barcelona Supercomputing Center, en OVSE PA-Speciaal Vertegenwoordiger voor Kunstmatige Intelligentie Federica Onori (Italië), gingen in op de kansen en risico’s van opkomende technologieën. Onori benadrukte het belang van de bescherming van kwetsbare groepen, het versterken van digitale

vaardigheden, het waarborgen van democratisch toezicht en het bevorderen van internationale samenwerking op het gebied van AI-governance. Mary **Fiers** refereerde in haar bijdrage naar haar rapporteurschap in de Eerste Kamer over de AI Omnibus en de Digitale Omnibus. “Ik zie dat Europa AI nu juist dereguleert om te kunnen concurreren met China en de VS, bijvoorbeeld door regels voor hoogrisico-AI uit te stellen. Dit is hoe een wereldwijde race naar de bodem eruitziet, en daarmee komen de fundamentele mensenrechten onder druk te staan,” zei Fiers. Ze riep de leden op om hun regeringen aan te sporen zich in te verzetten tegen verdere deregulering van AI in Europa. Ook vroeg zij het OVSE PA Netwerk van Jonge Parlementariërs zich over dit onderwerp te buigen.

3. Mediteraan Forum

Op de laatste dag vond het Mediterraan Forum plaats rond het thema ‘Het Middellandse Zeegebied op een kruispunt: parlementaire dialoog voor veiligheid, stabiliteit en samenwerking’. Het Forum, onder voorzitterschap van OVSE PA-vicevoorzitter Luis Graça (Portugal), ging in op urgente regionale uitdagingen, waaronder de situatie in het Midden-Oosten, de terroristische aanslagen van 7 oktober, migratie, grensveiligheid en regionale stabiliteit. Bij de opening benadrukte vicevoorzitter Graça het belang van parlementaire diplomatie bij het aanpakken van gezamenlijke uitdagingen aan beide zijden van de Middellandse Zee. Met bijzondere aandacht voor de humanitaire situatie in Gaza onderstreepte hij opnieuw de noodzaak van bescherming van burgers en een duurzame tweestatenoplossing. Daarnaast wees hij op de instabiliteit in Libanon, Syrië en Libië en op de bredere gevolgen van klimaatverandering, migratie en de oorlog tegen Oekraïne voor de regionale veiligheid.
In een bijdrage op afstand wees OVSE PA-Speciaal Vertegenwoordiger voor Mediterrane Aangelegenheden Michel Herbillon (Frankrijk) op de onderlinge samenhang van regionale veiligheidsvraagstukken, waaronder gewapende conflicten, terrorisme en geopolitieke spanningen. Hij onderstreepte het belang van parlementaire dialoog bij de aanpak van crises waarvan de gevolgen zich tot ver buiten het Middellandse Zeegebied uitstrekken.

Elles **van Ark** stelde in haar bijdrage dat het debat ‘Het Middellandse Zeegebied op een kruispunt’ niet alleen over geopolitieke spanningen gaat, maar juist over wat die spanningen betekenen voor de generatie die haar

toekomst moet opbouwen op de onrust van vandaag. “We moeten investeren in jongeren zodat zij hun eigen toekomst mee kunnen vormgeven. Zij hebben kansen nodig om bij te dragen, verantwoordelijkheid te nemen en een stem te hebben in besluiten die hun toekomst raken,” aldus Van Ark.

Farah **Karimi** gaf als voorzitter van de ad-hoc commissie Migratie tijdens het Mediterraan Forum een terugkoppeling van het commissieoverleg van de voorgaande dag, waarin de situatie in Ceuta centraal stond. “De vertegenwoordiger van Frontex verklaarde de plotselinge toename van migranten vanuit een samenloop van juridische, geopolitieke en economische factoren, en vooral veel desinformatie op sociale media. Hij benadrukte het belang van betere voorbereiding en prees de effectieve aanpak van de Spaanse autoriteiten. De leider van de Spaanse delegatie, tevens OVSE PA-President, Pere Pons, lichtte de Spaanse verantwoordelijkheidsverdeling toe en benadrukte de uitdagingen bij het voorspellen van migratiestromen en het belang van Europese solidariteit. De vertegenwoordiger van Save the Children wees op de kwetsbare positie van alleenstaande minderjarigen in Ceuta en pleitte voor een eerlijkere spreiding van deze kinderen en jongeren over Spanje,” aldus Karimi.

4. Standing Committee

In de Standing Committee, die bijeenkwam op 7 oktober, werd gesproken over de financiële situatie van de organisatie. Vanwege het niet betalen van de contributie door de Russische Federatie kampt de organisatie nog altijd met een tekort. Ook werd gesproken over de plannen tot modernisering, waaronder digitalisering van het ophalen van steun voor amendementen en *Supplementary Items*.

De voorzitter van de delegatie,
Karimi

De griffiers van de delegatie,
Bakker-de Jong